

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ТЕМА 6. НАУКОВА ІНФОРМАЦІЯ: ПОШУК, НАКОПИЧЕННЯ І ОБРОБКА

6.1. НАУКОВА ІНФОРМАЦІЯ Й ЇЇ ДЖЕРЕЛА

6.1.1. Вимоги до наукової інформації

6.1.2. Видання як основне джерело наукової інформації

6.2. РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

6.2.1. Бібліотеки

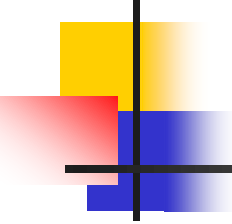
6.2.2. Органи науково-технічної інформації

6.2.3. Класифікатори джерел інформації

Рекомендована література:

**Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология. – М.: Синтег, 2007.
- С. 10-96;**

**Сабитов Р.Г. Основы научных исследований. – Владивосток,
2005. -**

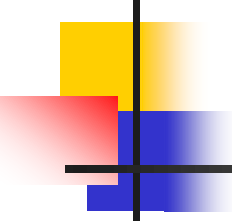
6.1. НАУКОВА ІНФОРМАЦІЯ Й ЇЇ ДЖЕРЕЛА

Наукова інформація –

це одержувана в процесі пізнання логічна інформація, яка адекватно відображає закономірності об'єктивного світу і використовується в суспільно-історичній практиці.

Джерела наукової інформації –

документи, що містять якісь повідомлення.
Розрізняють первинні та вторинні джерела.

6.1.1. Вимоги до наукової інформації:

- наукова інформація утворюється в процесі пізнання, і отже, нерозривно пов'язана з практичною, виробничою діяльністю оскільки остання є основою пізнання;
- наукова інформація - це логічна інформація, яка утворюється шляхом обробки інформації, що поставляється людині органами чуття, за допомогою абстрактно-логічного мислення;
- наукова інформація повинна адекватно відображати об'єктивний світ;
- наукова інформація повинна неодмінно використовуватися в суспільно-історичній практиці.

Потоки інформації:

- **Висхідні** - це потік інформації від користувачів до реєструючих органів, статті, направлені в журнали;
- **Низхідні** - це потік інформації у вигляді бібліографічних оглядових реферативних і інших даних, який прямує в низові організації по їх запитах.

6.1.2. Видання як основне джерело наукової інформації

- **Видання** - це документ, призначений для розповсюдження інформації, що міститься в ньому, що пройшов редакційно-видавничу обробку, отриманий друкуванням або тисненням, поліграфічно, самотійно оформлений, має вихідні відомості.

Наукові видання:

- **Монографія** - наукове або науково-популярне книжкове видання, що містить повне і усестороннє дослідження однієї проблеми або теми і належить одному або декільком авторам.
- **Автореферат дисертації** - брошура, що містить складений автором реферат проведеного їм дослідження, що надається на здобуття вченого ступеня.
- **Препрінт** - що містить матеріали попереднього характеру опубліковані до виходу у світ видання, в якому вони можуть бути поміщені.
- **Збірка наукових праць** - збірка, що містить дослідницькі матеріали наукових установ, учбових закладів або суспільств.
- **Тези доповідей наукової конференції** - наукова неперіодична збірка, що містить опубліковані до початку конференції матеріали попереднього характеру: анотації, реферати доповідей чи/або повідомлень.
- **Матеріали наукової конференції** - наукова неперіодична збірка, що містить підсумки наукової конференції (програми, доклади, рекомендації, рішення).

Навчальні видання:

- **Підручник** - навчальне видання, що містить систематичний виклад навчальної дисципліни, її розділу або частини, відповідно навчальній програмі і офіційно затверджене.
- **Навчально-методичний посібник** – навчальне видання, що містить матеріали по методиці викладання навчальної дисципліни або по методиці виховання.
- **Навчальний посібник** – це навчальне видання, яке доповнює або частково замінює підручник і офіційно затверджене.
- **Хрестоматія** - навчальний посібник, що містить літературно-художні, історичні й інші твори або уривки з них, складові об'єкт вивчення навчальної дисципліни.
- **Навчальний наочний посібник** - навчальне видання, що містить матеріали в допомогу вивченню, викладанню або вихованню.

Довідково-інформаційні видання:

- **Довідкове** - видання, що містить короткі відомості наукового або прикладного характеру, розташовані в порядку, зручному для їх швидкого відшукування, не призначене для суцільного читання.
- **Інформаційне видання** - видання, що містить систематизовані відомості про опубліковані, неопубліковані або неопубліковані документи або результати аналізу і узагальнення відомостей, представлених в першоджерелах.

Інформаційні видання випускаються організаціями, здійснюючими науково- інформаційну діяльність. Інформаційні видання можуть бути бібліографічними, реферативними, оглядовими.

6.2. РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

6.2.1. Бібліотеки

Форми обслуговування читачів у бібліотеках:

- довідково-бібліографічне
- читальний зал;
- абонемент;
- міжбібліотечний обмін;
- заочний абонемент;
- виготовлення фото- і ксерокопій;
- мікрофільмування.

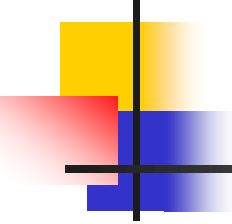

6.2.2. Органи науково-технічної інформації

Український інститут науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ) призначений для збору, узагальнення і розповсюдження наукової інформації.

Форми інформаційних видань:

- **Реферативні журнали (РЖ)** - основне інформаційне видання, що містить переважно реферати, іноді анотації і бібліографічні описи літератури, яка представляє найбільший інтерес для науки і практики.
- **Бюлетені сигнальної інформації (БСІ)** - включають бібліографічні описи літератури, що виходить по певних галузях знань. Основна їх задача - оперативне інформування про всі наукові і технічні новинки.
- **Експрес-інформація (ЕІ)** - інформаційні видання, що містять розширені реферати статі, описів винаходів і інших публікацій, що дозволяють не звертатися до першоджерела.
- **Аналітичні огляди (АО)** - інформаційні видання, що дають уявлення про стан і тенденціях розвитку певної області (розділу, проблеми) науки або техніки.

6.2.3. Класифікатори джерел інформації

- *Універсальна десятикова класифікація (УДК).*
- *Бібліотечно-бібліографічна класифікація (ББК)*